

หนังสืออ่าน / Must Read

แนะนำโดย ดร.สมพร แสงชัย

- ชื่อหนังสือ** : อุทยานแห่งผืนดิน: จากการล่าสัตว์และเก็บของป่า สู่ทุนนิยมโลกาภิวัตน์และโลกหลังจากนี้
- Garden Earth** : From Hunter and Gatherer to Global Capitalism and Thereafter
- ผู้เขียน** : กุนนาร์ รุนด์เกรน
- ผู้แปล** : เหมลักษณ์ ตีประวัติ ชมพูนุช ตีประวัติ วิกาวรส
ภูริธรรสาร และกนกพร นิชานานนท์เกฬ
- สำนักพิมพ์** : สวอนเงินมีมา
- ปีที่พิมพ์** : 2557
- ISBN** : 9786167368511

กุนนาร์ รุนด์เกรน เป็นชาวสวีเดนที่ได้ทำงานกับเกษตรอินทรีย์ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยทำงานกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร รัฐบาล บริษัทเอกชน และองค์การระหว่างประเทศหลายแห่ง และได้ตีพิมพ์ผลงานหลายเล่มเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม หนังสือเรื่อง “Garden Earth” เกิดจากประสบการณ์ของเขาในเชิงวิพากษ์และเชิงวิเคราะห์ ซึ่งต้นฉบับภาษาสวีดิช ได้ถูกเขียนขึ้นในขณะที่เขากำลังท่องเที่ยวโดยจักรยานจากสวีเดนไปเตอร์กีและย้อนกลับ ส่วนต้นฉบับภาษาอังกฤษได้ถูกเขียนขึ้นเมื่อเขาอยู่ต่างประเทศ

รุนด์เกรน ได้กล่าวถึงความล้มเหลวของมนุษย์เพราะไม่เข้าใจสถานการณ์นิเวศวิทยา ตั้งแต่มนุษยพัฒนาการเกษตรขึ้นมาเมื่อ 12,000 ปีมาแล้ว มนุษย์ได้ทำลายสิ่งแวดล้อมเพื่อสะสมความมั่งคั่ง ทำสงครามเพื่อขยายอาณาเขต ฯลฯ ทำให้มนุษย์มองข้ามบริการของระบบนิเวศและก้าวเลยขีดจำกัดของนิเวศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้พลังงานฟอสซิล ซึ่งทำให้โลกร้อนขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำจืด ดิน ปุ๋ย ป่า ฯลฯ เสื่อมสภาพหรือสูญหายไป เพราะระบบเศรษฐกิจทุนนิยมและอุดมการณ์เสรีนิยมโลกาภิวัตน์ยังทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศร่ำรวยและประเทศยากจน และระหว่างคนรวยและคนจนภายในประเทศเดียวกัน

รูนด์เกรนเห็นว่า มนุษย์มีสถานะเหนือกว่าสัตว์ พืช และธรรมชาติ แต่มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและมีความรับผิดชอบในการดูแลรักษาและพิทักษ์ปกป้องธรรมชาติ มนุษย์ต้องเคารพชื่นชมและเข้าใจธรรมชาติเพื่ออยู่ในอุทยานแห่งชาติ ในอุทยานนี้ ความยากจนจะได้รับการแก้ไข ประชาชนจะรวมตัวเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่เป็นส่วนกลาง (Commons) การกระจายแจกอาหารจะทั่วถึง เทคโนโลยีจะไม่ถูกผูกขาด ทุนนิยมยังมีอยู่แต่จะไม่หวังผลกำไร เพราะไม่ต้องการสร้างความมั่งคั่ง มนุษย์อาจจะยังเป็นวัตถุนิยมอยู่บ้าง แต่จะไม่เป็นบริโภคนิยม ทรัพยากรธรรมชาติอาจไม่พอกับความต้องการ มนุษย์จึงมีหน้าที่ในการเป็นผู้พิทักษ์อุทยาน รัฐบาลมีหน้าที่ปกป้องพลเมือง เอื้อคนรวยและค้าจนคนจน สนับสนุนการขยายเสรีภาพและความคิด เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตสายพันธุ์อื่นๆ และธรรมชาติ มนุษย์จึงมีหน้าที่พิเศษในการดูแลสิ่งที่มีชีวิตและระบบนิเวศของโลก

หนังสือเล่มนี้ได้เพิ่มเติมบทบาทของผู้พิทักษ์ธรรมชาติให้แก่มนุษย์ไว้อย่างชัดเจน วรรณกรรมอื่นได้เคยมีการพูดถึงการพิทักษ์รักษา (Stewardship) มามากมายแล้ว แต่เป็นเพียงการพิทักษ์ธรรมชาติทั่วไป และไม่ชัดเจนหรือมีรายละเอียดเท่ากับหนังสือเล่มนี้ ซึ่งเป็นบทบาทของมนุษย์ในการพิทักษ์โลก และธรรมชาติให้เป็นอุทยานแห่งชาติ นับได้ว่า รูนด์เกรนได้เพิ่มเติมอุดมการณ์ทางสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้สนใจทางสิ่งแวดล้อมอีกแนวหนึ่ง ผู้ที่สนใจสิ่งแวดล้อมไม่ควรพลาดหนังสือเล่มนี้